

KAPITOLU 308

ATT LI JIRREGOLA L-QSIM TA' WIRT

Biex jagħmel disposizzjonijiet godda għal-likwidazzjoni u għall-qsim ta' wirt u biex jipprovdi għal hwejjeg li għandhom x'jaqsmu miegħu u in`identali għalih.

(27 ta' Lulju, 1984)*

Sar ligi bl-[ATT XIII tal-1984](#), kif emendat bl-[Att XXIV tal-1995](#).

1. Dan l-Att jista' jissejjah l-Att li jirregola l-Qsim ta' Wirt. Titolu fil-qosor.
2. F'dan l-Att, kemm-il darba r-rabta tal-kliem ma teħtiegħ xort'ohra - Tifsir.
Emendat:
XXIV.1995.362.

"beni" tfisser kull haġa jew jedd kif imsemmija fit-Titolu I tat-Taqsim I tat-Tieni Ktieb tal-[Kodiċi Ċivili](#); Kap. 16.
"Ministru" tfisser il-Ministru responsabbli għall-ġustizzja;
"preskritt" tfisser preskritt b'regolamenti magħmula taħt dan l-Att;
"Reġistratur" tfisser ir-Reġistratur tal-Qrati;
"Tribunal" tfisser it-Tribunal ta' Arbitraġġ dwar il-Qsim ta' Wirt stabbilit bl-artikolu 4;
"uffiċjal pubbliku" u "servizz pubbliku" għandhom l-istess tifsir kif mogħti lilhom bl-artikolu 124 tal-[Kostituzzjoni](#).

3. (1) Meta żewġ persuni jew attar ikollhom xi beni komuni Qsim ta' beni komuni.
li jiġu għandhom minn wirt, dawk il-beni jistgħu jkunu sugġetti li jinqasmu skont id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att fuq talba magħmula kif provdut fis-subartikolu (2):
Izda ma għandha ssir ebda talba bħal dik hliet wara li jkunu għaddew tliet snin mill-ftuħ tas-suċċessjoni.
(2) Dik it-talba tista' ssir b'rikors lit-Tribunal minn wiehed jew attar mill-komproprjetarji li fiż-żmien tal-ftuħ tas-suċċessjoni jew ikollhom bejniethom mhux inqas minn hamsin fil-mija tal-ishma tal-beni hekk komuni jew flimkien jikkostitwixxu mhux inqas minn hamsin fil-mija tan-numru tal-komproprjetarji kollha.
(3) Id-disposizzjonijiet tas-subartikoli ta' qabel ta' dan l-artikolu jkunu bla hsara għad-disposizzjonijiet tal-artikolu 906 tal-[Kodiċi Ċivili](#). Kap. 16.
(4) Izda meta l-azzjoni tingieb quddiem it-Tribunal jew tintbagħat lilu skont id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att, it-Tribunal ikollu sakemm dik l-azzjoni hija pendenti quddiemu, l-ġurisdiżżjoni esklużiva dwar l-oġġett ta' dik l-azzjoni u ebda azzjoni ohra dwar l-istess talba ma għandha tingieb quddiem xi

*Ara s-subartikolu (2) tal-artikolu 1 tal-Att kif oriġinarjament promulgat, liema subartikolu gie mholli barra taħt l-[Att tal-1980 dwar ir-Revizjoni tal-Liġijiet Statutarji](#), u l-Avviz Legali 34 tal-1984.

qorti tal-ewwel grad.

Tribunal ta' Arbitraġġ.

4. (1) Qed jiġi b'dan stabbilit tribunal li jkun magħruf bħala t-Tribunal ta' Arbitraġġ dwar il-Qsim ta' Wirt.

(2) It-Tribunal għandu jisma' u jiddeċiedi kull talba li tingieb quddiemu skont dan l-Att u kull regolamenti magħmula bis-saħħa tiegħu.

Kostituzzjoni tat-Tribunal.
Emendat:
XXIV.1995.362.

5. (1) It-Tribunal ikun magħmul minn arbitru wiehed jew minn tliet arbitri li jkunu mahtura u li għandhom iservu skont id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att. Hlief meta l-kompropjetarji kollha jaqblu li t-Tribunal għandu jkun magħmul minn tliet arbitri, it-Tribunal ikun magħmul minn arbitru wiehed.

(2) Arbitru jkun wiehed minn *panel* ta' persuni mahtura mill-President tar-Repubblika li jaġixxi skont il-parir tal-Prim Ministru minn fost persuni li fil-fehma tal-Prim Ministru jkunu idonei li jaqdu d-dmirijiet u l-funzjonijiet ta' arbitri għall-finijiet ta' dan l-Att.

(3) Persuna tkun skwalifikata milli tinhatar jew li sservi bħala arbitru sakemm tkun membru tal-Kamra tad-Deputati.

(4) L-arbitri joqogħdu fuq it-Tribunal jew skont min imissu jew skont dak it-tqassim ta' dmirijiet u skont dawk id-disposizzjonijiet dwar min ma jistax iservi u ċirkostanzi oħra, kif il-Ministru jista' jistabbilixxi jew kif jista' jiġi preskritt.

(5) Qabel ma jibda jisma' xi rikors miġjub quddiem it-Tribunal, l-arbitru, jekk ma jkollux kariga ġudizzjarja, għandu jieħu ġurament li jeżamina u jiddeċiedi r-rikors fedelment, b'imparzjalità u skont dan l-Att; u dak il-ġurament jittiehed quddiem il-Qorti tal-Appell.

(6) Il-Ministru għandu jinnomina uffiċjal pubbliku biex ikun Segretarju tat-Tribunal, u jista' wkoll iqabbad uffiċjali pubbliċi oħra biex jgħinu lis-Segretarju fil-qadi ta' dmirijietu. Is-Segretarju tat-Tribunal ikollu *mutatis mutandis* dawk is-setgħat u d-dmirijiet li bil-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#) huma vestiti fir-Reġistratur tal-Qrati.

Kap. 12.

(7) Ir-Reġistru tal-Qrati Superjuri jkun ir-Reġistru tat-Tribunal, u l-proċessi kollha tat-Tribunal jinżammu f'dak ir-Reġistru taħt il-harsien tar-Reġistratur.

Funzjonijiet ta' arbitri.

6. (1) Persuna mahtura fuq il-*panel* ta' arbitri għandha sservi għall-perijodu speċifikat fil-hatra tagħha li jkun perijodu ta' mhux inqas minn tliet snin u jekk ma jiġi speċifikat ebda perijodu bħal dak għandha sservi għal perijodu ta' tliet snin.

(2) Arbitru jista' jitneħħa mill-kariga matul il-perijodu tal-hatra tiegħu biss fl-istess ċirkostanzi u bl-istess mod bħal imħallef tal-qrati superjuri.

(3) Arbitru filwaqt li jkun qieghed iservi f'każ partikolari għandu, minkejja li jkun intemm il-perijodu tal-hatra tiegħu, ikompli hekk iservi fil-proċedimenti li fihom ikun qed iservi bħala arbitru sakemm jintemmu dawk il-proċedimenti u wara għall-fini tal-interpretazzjoni, korrezzjoni u biex iżid dak li jkun thalla barra

f'xi deċiżjoni mogħtija f'dawk il-proċedimenti.

7. Rikors lit-Tribunal magħmul kif provdut fl-artikolu 3 għandu jiġi ppreżentat fir-Reġistru tat-Tribunal b'dak il-mod, bil-ħlas ta' dawk id-drittijiet u flimkien ma' dawk id-dokumenti kif jista' jiġi preskritt.

Rikors għal arbitraġġ.

8. (1) Kopja tar-rikors flimkien mad-dokumenti u n-noti ppreżentati miegħu għandhom jiġu notifikati lil kull wiehed mill-komproprjetarji intimati.

Notifika ta' rikors lill-intimati.

(2) L-intimati għandhom fi żmien għoxrin jum tax-xogħol min notifika tar-rikors jippreżentaw risposta għalih li fiha jgħidu l-punti kollha li fuqhom ma jaqblux ma' dak li jkun jinsab fir-rikors jew fid-dokumenti ppreżentati miegħu.

9. (1) Fejn ikun hemm pendenti quddiem qorti tal-ewwel grad azzjoni għall-qsim ta' beni ereditarji, il-parti jew il-partijiet li bejniethom jistgħu, kieku l-kawża ma kenitx hekk pendenti, jagħmlu rikors skont l-artikolu 3, jistgħu b'nota jew b'noti ppreżentati fir-reġistru tal-qorti li quddiemha tkun pendenti l-kawża jitolbu lill-qorti biex tibgħat il-kawża quddiem it-Tribunal, u l-qorti għandha ma' dan tordna li l-proċess tal-kawża jintbagħat lit-Tribunal.

Proċessi tal-qorti jintbagħtu lit-Tribunal.

(2) Il-preżentata ta' dik in-nota jew ta' dawk in-noti, skont il-każ, titqies li tkun irtir tal-azzjoni mill-ġurisdizzjoni ta' dik il-qorti, u rikors lit-Tribunal għal deċiżjoni fuq it-talba li tkun tinsab fl-att li bih ikunu nbdew il-proċedimenti quddiem il-qorti:

Iżda ma jithallsu ebda drittijiet tar-Reġistru għax dik l-azzjoni ma tkunx tkomplet.

(3) It-Tribunal għandu jisma' u jiddeċiedi l-kwistjoni mibgħuta lilu kif intqal qabel fil-limiti tat-talba, tal-eċċezzjonijiet għaliha u ta' kull kontra-talba li tkun saret u fuq il-provi ppreżentati skont il-liġi, sew jekk ikunu saru jew ġew ippreżentati quddiem il-qorti sew quddiem it-Tribunal.

10. (1) Ir-rikors, jew l-azzjoni mibgħuta lit-Tribunal taħt l-artikolu 9, għandha titqiegħed għas-smiġh f'data kmieni.

Proċedimenti quddiem it-Tribunal.

(2) It-Tribunal għandu jżomm is-seduti tiegħu u jagħti d-deċiżjoni tiegħu, magħduda kull deċiżjoni preliminari jew parzjali, fil-pubbliku, kemm-il darba l-partijiet kollha ma jiftehmux xort'ohra.

(3) It-Tribunal għandu jisma' r-rikorsi skont ir-regoli stabbiliti fil-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#) safejn dawn ikunu applikabbli għall-proċedimenti quddiem it-Tribunal u li ma jkunux kontra d-disposizzjonijiet ta' dan l-Att.

Kap. 12.

(4) It-Tribunal għandu jiddeċiedi kull kwistjoni quddiemu skont id-disposizzjonijiet tal-[Kodiċi Ċivili](#) dwar il-qsim ta' wirt u ta' kull liġi ohra safejn tkun applikabbli għall-kwistjoni quddiem it-Tribunal, u għandu jiddeċiedi l-ispejjeż skont dan. Dawk l-ispejjeż għandhom jinkludu l-ispejjeż li jkunu saru minn kull parti quddiem il-qorti tal-ewwel grad f'kull kawża li tintbagħat lit-Tribunal skont id-disposizzjonijiet ta' dan l-Att.

Kap. 16.

(5) Kull deċiżjoni għandha tkun iffirmata mill-arbitru, u meta jkun hemm tliet arbitri, minn kull wiehed mill-arbitri:

Iżda arbitru li ma jaqbilx m'għandux għalfejn jiffirma d-deċiżjoni, imma dan il-fatt għandu jissemma mill-arbitri l-oħra.

(6) Id-deċiżjoni mogħtija mit-Tribunal tkun finali u konklużiva.

(7) Minkejja d-disposizzjonijiet tas-subartikolu (6), it-Tribunal għandu s-setgħa li f'kull żmien jagħti, fuq it-talba ta' kull waħda mill-partijiet, interpretazzjoni tad-deċiżjoni jew ta' xi punti deċiżi fiha, u jikkoreġi kull żball f'xi deċiżjoni jew iżid dak li jkun thalla barra mid-deċiżjoni.

Dehra quddiem it-Tribunal.

11. Il-partijiet jistgħu jidhru quddiem it-Tribunal sew huma nfushom jew jistgħu jkunu rappreżentati kif imiss minn persuna oħra.

|mien għall-ghoti ta' deċiżjoni.

12. (1) Kemm-il darba l-partijiet kollha fil-proċedimenti ta' arbitraġġ ma jiftehmux xort'oħra, it-Tribunal għandu jagħti d-deċiżjoni mhux iktar tard minn sitt xhur mill-jum li fih l-intimati jkunu ppreżentaw ir-risposta tagħhom jew mill-jum li fih ikun għalaq iż-żmien għall-preżentata tar-risposta, skont liema jkun l-ewwel.

(2) Meta d-deċiżjoni ma tkunx tista' tingħata fiż-żmien imsemmi fis-subartikolu ta' qabel dan, dak iż-żmien jista' jiġi mtawwal għal perijodi oħra, li kull wiehed minnhom ma jkunx itwal minn sitt xhur, fuq it-talba tar-rikorrenti jew mit-Tribunal f'ċirkostanzi eċċezzjonali li għandhom jingħadu espressament u jitniżżlu fil-proċess tal-arbitraġġ.

Kap. 12.

(3) Meta xi perijodu msemmi fis-subartikoli ta' qabel ta' dan l-artikolu ma jkunx għal xi raġuni mġedded kif hemmhekk provdut, il-proċedimenti għandhom jitqiesu li ġew differiti *sine die* u d-disposizzjonijiet tal-artikoli 964 u 965 tal-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#) għandhom, *mutatis mutandis*, japplikaw għal dawk il-proċedimenti; u f'kull każ bħal dak il-perijodu msemmi fis-subartikolu (1) għandu jibda jgħodd mid-data meta l-kawża terġa' tiġi appuntata.

Setgħat ġenerali tat-Tribunal.
Kap. 12.

13. (1) It-Tribunal ikollu dawk is-setgħat li bil-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#) huma vestiti fil-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili.

(2) Bla ħsara għad-disposizzjonijiet ta' qabel ta' dan l-artikolu, it-Tribunal ikollu s-setgħa li jharrek xhieda u li jagħti l-ġurament, li jahtar esperti biex jirrapportaw fuq hwejjeg ta' xorta teknika li jkun hemm fil-kwistjoni, u li jeħtieġ lil kull persuna li fil-fehma tiegħu jkollha tagħrif speċjali fuq xi haġa rilevanti, jew fuq xi waħda mill-kwistjonijiet li jirreferi għalihom ir-rikors, jew tal-kwistjoni mibgħuta lit-Tribunal, li tagħti bil-miktub jew xort'oħra u li tikkonferma bil-ġurament, dik il-fehma u dawk il-partikolaritajiet dwar ir-rikors, magħdud il-qsim f'ishma ta' kull beni mobbli jew immobbli, kif it-Tribunal jista' jeħtieġ, u jista' jawtorizza lil kull persuna li tagħti l-ġurament għal dak l-għan.

14. (1) It-Tribunal għandu jagħmel dak li jista' biex iwassal lill-partijiet għal ftehim fuq il-*hwejjeġ* li dwarhom ikun hemm kwistjoni.

Funzjoni tat-Tribunal.

(2) Meta jintlaħaq ftehim it-Tribunal għandu jagħmel *procès verbal* tiegħu u għandu jdaħħal il-ftehim fid-deċiżjoni wara li dak il-*procès verbal* jiġi ffirmat mill-partijiet jew mir-rappreżentanti legali tagħhom jew xort'ohra jkun aċċettat u jkun hemm qbil dwaru b'att li jkun iffirmat u pprezentat b'nota fir-Registru tat-Tribunal.

15. L-arbitru jista' jiġi rikuzat, jew jista' jastjeni, milli joqgħod fit-Tribunal f'kull waħda miċ-ċirkostanzi msemmija fl-artikolu 734 tal-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#); u f'kull każ bhal dak id-disposizzjonijiet tas-Sub-Titolu II tat-Titolu II tat-Tielet Ktieb ta' dak il-Kodiċi għandhom japplikaw safejn ikunu applikabbli u bla ħsara għad-disposizzjonijiet l-oħra ta' dan l-Att.

Astensjoni jew rikuza ta' arbitri.
Kap. 12.

16. (1) L-esekuzzjoni tad-deċiżjonijiet tat-Tribunal għandha titwettag bil-mod preskritt fil-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#), u tiġi vestita fit-Tribunal innifsu.

Effetti ta' deċiżjonijiet tat-Tribunal.
Kap. 12.

(2) Meta d-deċiżjoni tkun teħtieġ att pubbliku, it-Tribunal għandu jahtar nutar biex jippubblika l-att u kuraturi biex jirrappreżentaw dawk li jonqsu li jidhru fuq l-att, u għandu jistabbilixxi l-post, id-data u l-*hin* għall-pubblikazzjoni tal-att.

17. Id-drittijiet li għandhom jithallsu lill-arbitri u lil kull esperti nominati minnhom għandhom ikunu dawk stabbiliti għal periti legali u periti oħra taħt il-[Kodiċi ta' Organizzazzjoni u Proċedura Ċivili](#), u d-disposizzjonijiet ta' dak il-Kodiċi applikabbli għall-periti għandhom japplikaw għal dawk l-arbitri jew esperti:

Drittijiet ta' arbitri u ta' esperti.
Kap. 12.

Izda dawk id-drittijiet ma jithallsux lill-arbitri li jkollhom kariga ġudizzjarja jew li jkunu magħżula mis-servizz pubbliku.

18. Il-Ministru jista' minn *zmien* għal *zmien* jagħmel regolamenti li jirregolaw il-proċedura tat-Tribunal u bla ħsara għall-*generalità* ta' dak li ntqal qabel, jista' jagħmel regolamenti li -

Setgħa għall-egħmil ta' regolamenti.

- (a) jippreskrivu x'għandu jkun fihom ir-rikors lit-Tribunal, ir-risposta għalih, u kull att iehor bil-miktub ta' proċediment quddiem it-Tribunal, il-mod kif jiġi pprezentat kull att bhal dak, u d-dokumenti li għandhom jiġu pprezentati magħhom;
- (b) jippreskrivu l-proċedura għan-notifika ta' kull att lill-parti l-oħra;
- (c) jippreskrivu l-proċedura kif tiġi stabbilita mit-Tribunal id-data tas-smiġ tar-rikors u għall-*ghoti* tal-avviż ta' dik id-data lill-partijiet konċernati;
- (d) jippreskrivu d-drittijiet, barra minn dawk provdut għalihom fl-artikolu 17, *ħlasijiet* u spejjeż li għandhom jithallsu dwar kull proċediment quddiem it-Tribunal, magħduda d-drittijiet tar-Registru għad-deċiżjoni jew biex ma tkomplex il-kawża;

- (e) jippreskrivu d-drittijiet li ghandhom jithallsu lil persuna dwar id-dehra jew l-assistenza lil parti fil-proċedimenti quddiem it-Tribunal;
 - (f) jippreskrivu d-dritt li ghandu jithallas lir-Registru għall-ħruġ ta' xi kopji uffiċjali ta' deċiżjoni jew dokument fil-proċess tat-Tribunal;
 - (g) jippreskrivu kull ħaġ'ohra li tkun meħtieġa sabiex jitwettqu aħjar il-funzjonijiet tat-Tribunal.
-